

Zakład
Utylizacyjny

Port
Czystej Energii

Zakład Utylizacyjny w Gdańsku sp. z o.o.

ul. Jabłoniowa 55, Gdańsk

Port Czystej Energii sp. z o.o.

ul. Jabłoniowa 55, Gdańsk

Protokół z posiedzenia Rady Interesariuszy Zakładu Utylizacyjnego i Portu Czystej Energii w Gdańsku

Posiedzenie Rady Interesariuszy odbyło się 28 czerwca 2023 r. w Zakładzie Utylizacyjnym w Gdańsku, przy ul. Jabłoniowej 55 w Gdańsku.

W spotkaniu Rady Interesariuszy udział wzięli:

1. Michalina Bielawska, Fundacja ARMAG
2. Aleksandra Bielicka-Giełdoń, Wydział Chemii, Uniwersytet Gdański
3. Wiesław Chmura, Kowale Business Klub
4. Olga Goitowska, Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku, Przewodnicząca Rady Interesariuszy
5. Sławomir Kizskurno, Port Czystej Energii Sp. z o.o.
6. Jadwiga Kopeć, Polski Klub Ekologiczny Okręg Pomorski
7. Piotr Kryszewski, Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska ds. usług komunalnych
8. Grzegorz Orzeszko, Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o.
9. Grzegorz Walczukiewicz, Port Czystej Energii Sp. z o.o.
10. Magdalena Wiśniewska, Wydział Gospodarki Komunalnej, Urząd Miejski w Gdańsku
11. Anna Wołodźko, Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsk
12. Kamil Ziętara, Radny Dzielnicy Jasień

oraz:

- Mateusz Fydrychowicz, Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsk
- Monika Grabowska, Fundacja PreZero
- Przemysław Kędziński, ElektroEko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego SA
- Krzysztof Kieszkowski, Fundacja Odzyskaj Środowisko
- Piotr Kunicki, KOMA Usługi Komunalne Sp. z o. o.
- Janusz Kupcewicz-Szwoch, Gdańskie Usługi Komunalne
- Marcin Kusiński, Fundacja PreZero
- Małgorzata Ratkowska, Wydział Gospodarki Komunalnej, Urząd Miejski w Gdańsku
- Olimpia Schneider, Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o.
- Aleksandra Witkowska, Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o.
- Dorota Tanaś-Michalak, Port Czystej Energii Sp. z o.o.

Posiedzenie otworzyła Olga Goitowska, Przewodnicząca Rady. Przywitała zebranych i poinformowała o zaplanowanym porządku obrad:

1. Otwarcie spotkania Rady, przyjęcie porządku – Przewodnicząca Rady Interesariuszy, Olga Goitowska.
2. Zatwierdzenie protokołu ze spotkania w dniu 28 marca 2023 r.
3. Projekt rozporządzenia unijnego dot. ROP, bieżący stan prac – Przewodnicząca Rady Interesariuszy, Olga Goitowska.
4. Wybory zastępcy przewodniczącej rady.
5. Regulamin rady, dyskusja nad obecnymi zapisami.
6. Projekty europejskie realizowane przez WGK Urzędu Miejskiego w Gdańsku – Małgorzata Ratkowska, główny specjalista, WGK UMG Gdańsk.
7. Bieżąca sytuacja Zakładu Utylizacyjnego oraz stan realizacji programu REDU – redukujemy zapachy z Szadółek – Grzegorz Orzeszko, prezes Zakładu Utylizacyjnego.
8. Wolne wnioski.
9. Zakończenie spotkania.

Po jednogłośnie zaakceptowaniu porządku obrad przewodnicząca przeszła do pkt. 2 – protokołu z ostatniego posiedzenia. W związku z brakiem uwag ww. dokument został poddany głosowaniu i jednogłośnie przyjęty.

Następnie przewodnicząca zawnioskowała o przeniesienie jej wystąpienia nt. Projektu rozporządzenia unijnego dot. ROP i bieżącego stanu prac na kolejne posiedzenie Rady. Do czasu kolejnego spotkania będzie dostępnych więcej informacji na temat rozporządzenia, co pozwoli na rzetelniejsze przedstawienie sprawy. Zaproponowała również przeniesienie pkt. 4 i 5 na kolejne posiedzenie. Zmiany w porządku obrad jednogłośnie zaakceptowano.

W kolejnym punkcie porządku obrad głos zabrała Małgorzata Ratkowska, główny specjalista WGK UMG Gdańsk. Przedstawiła dwa projekty europejskie realizowane przez WGK Urzędu Miejskiego w Gdańsku. Oba podejmują zagadnienie generowania odpadów przez miasta. Małgorzata Ratkowska poinformowała, że Dyrektywa Komisji Europejskiej (EU WEEE Directive) zakłada, że w ciągu trzech najbliższych lat minimum 65% elektroodpadów ma być poddawanych recyklingowi. W związku z tym ważna jest edukacja społeczeństwa nt. zasad gospodarki obiegu zamkniętego.

Następnie Małgorzata Ratkowska przedstawiła pierwszy projekt – WEEWaste w ramach programu INTERREG Europe. Projekt ma na celu poprawę polityki gospodarowania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz ponownego wykorzystania e-odpadów w UE. Projekt ma ogromne znaczenie dla wypracowania nowych zachowań w społeczeństwie. Całkowity budżet projektu to 1,59 mln EUR, budżet dla Gdańska to 208 000 EUR. Wydatki w projekcie są refinansowane w 80% przez Komisję Europejską z ERDF. Prace rozpoczęto 1 marca 2023, projekt będzie trwał 36 miesięcy + 12 miesięcy tzw. follow-up phase. WEEWaste zrzesza 9 partnerów z całej Europy, którzy będą mogli wymieniać się doświadczeniami.

Ostatecznym celem projektu WEEWaste jest promowanie ponownego użycia, zbierania, recyklingu i innych form odzysku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wspierając

Zakład
Utylizacyjny

Port
Czystej Energii

tym samym realizację dyrektywy Komisji Europejskiej WEEE 2012/19/UE, a także wdrożenie lepszych krajowych, regionalnych i lokalnych polityk zarządzania odpadami WEEE, obejmujących główne zalecenia „Circular Electronics Initiative” z unijnego „EU Circular Economy AP”, dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym.

Małgorzata Ratkowska poinformowała, że celem projektu dla Gdańska jest wzrost świadomości społeczeństwa, m.in. przez edukację w szkołach i przedszkolach. WGK UM planuje wyjść z inicjatywami społecznymi i wdrażać narzędzia do lepszego zarządzania odpadami, aby ułatwiać recykling. Będzie dążyć do wprowadzenia w pełni zrównoważonej konsumpcji określonej w unijnym planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym. W ramach projektu zostanie opracowana Analiza Rynku w zarządzaniu odpadami w Gdańsku, której celem będzie wsparcie instrumentów polityki lokalnej w tym zakresie oraz Lokalnego Planu Działania.

Następnie prelegentka przedstawiła drugi projekt – Circular WEEEP, „Projektowanie i testowanie nowej polityki ograniczania, naprawy, odzyskiwania i ponownego wykorzystania odpadów ze sprzętu elektrycznego, elektronicznego i tworzyw sztucznych w Europie Środkowej”, w ramach programu INTERREG Central Europe. Wyjaśniła, że ten projekt również wiąże się z zagospodarowaniem elektroodpadów, ale skupia się na współpracy krajów Europy Środkowej. Małgorzata Ratkowska poinformowała, że całkowity budżet projektu to 2 389 760 EUR, w tym całkowity budżet dla Gdańska to 95 200 EUR. Wydatki kwalifikowalne refinansowane są w 80% w funduszu ERDF. Projekt rozpoczął się 1 kwietnia 2023 roku, będzie trwał 36 miesięcy, zrzesza 12 partnerów z Europy Środkowej, w tym 3 z Polski.

Małgorzata Ratkowska przedstawiła cele projektu: opracowanie wspólnej metodologii w zarządzaniu odpadami WEEEP dla Europy Centralnej z uwzględnieniem potrzeb i specyfiki obszaru każdego z partnerów projektu; prowadzenie kampanii promocyjnych edukujących w zakresie gospodarowania odpadami WEEEP oraz stylu życia „zero waste”; promocja idei „second hand life” dla produktów elektrycznych i elektronicznych oraz ich naprawy, a także stworzenie i wspieranie rynku online dla surowców wtórnych; wymiana doświadczeń oraz przykładów „dobrych praktyk”.

Kamil Ziętara, Radny Dzielnicy Jasień, zadał pytanie, czy oba projekty będą miały na celu wpłynięcie na producentów (np. marek samochodowych), aby materiały, z których produkują części, były z trwalsze i miały dłuższą żywotność?

Odpowiedziała Olga Goitowska, zwracając uwagę na to, że taka zmiana postawy dużych producentów może być niezwykle trudna. Przypomniała, że zaprezentowane projekty skupiają się na działaniach lokalnych, ale wszelkie tego typu pomysły i sugestie znajdują się we wnioskach i podsumowaniu projektów.

Kolejne pytanie zadała Jadwiga Kopeć z Okręgu Pomorskiego Polskiego Klubu Ekologicznego. Wyraziła zainteresowanie, czy w ramach projektów planowane jest przygotowanie instrukcji dla mieszkańców Gdańska, jak postępować z elektroodpadami.

Olga Goitowska odpowiedziała, że są takie plany, a wiele tego typu informacji jest już dostępnych na stronie internetowej czystemiasto.gdansk.pl.

Następnie Jadwiga Kopeć wyraziła obawę, że dobrze posegregowane elektroodpady mogą nie być przetwarzane zgodnie z najnowocześniejszymi metodami. Zapytała, czy możemy ufać firmom, które odbierają elektroodpady i czy rzetelnie odzyskają wszystkie możliwe surowce.

Głos zabrali Przemysław Kędzierski z organizacji ElektroEko oraz Krzysztof Kieszkowski z Fundacji Odzyskaj Środowisko jako reprezentanci firm odbierających i odzyskujących surowce z elektroodpadów. Zapewnili, że pracują przy użyciu nowoczesnych technologii i naprawdę starają się odzyskiwać wszelkie możliwe surowce. Potwierdzili, że według nich producenci niechętnie podejmują działania, aby w produkcji wykorzystywać lepszej jakości materiały. Często decydują się na tańsze, wielomateriałowe odpowiedniki, z których nie da się już odzyskać surowców. Przemysław Kędzierski opowiedział o prowadzonym przez ElektroEko programie edukacyjnym dla szkół. Z kolei Krzysztof Kieszkowski krótko omówił pracę Fundacji Odzyskaj Środowisko, która zapewnia pojemniki na małe elektroodpady dla Gdańska.

Wiesław Chmura, przedstawiciel Kowale Business Klub, zapytał, czy działania z projektów europejskich i współpraca, taka jak z Fundacją Odzyskaj Środowisko, mogą być realizowane również w okolicznych gminach, np. Gminie Kowale.

Olga Goitowska odpowiedziała, że projekty europejskie są przeznaczone tylko dla Miasta Gdańska. Natomiast współpraca gminy z Fundacją Odzyskaj Środowisko jest kwestią otwartą.

Małgorzata Ratkowska podsumowała swoją prezentację projektów. Zwróciła uwagę, że oba są jeszcze w początkowej fazie i bardzo liczy na współpracę wszystkich zebranych, zarówno członków Rady Interesariuszy, jak i obecnych firm i fundacji.

Realizując kolejny punkt porządku obrad, Grzegorz Orzeszko, prezes Zakładu Utylizacyjnego w Gdańsku, zaprezentował bieżącą sytuację ZU. Przedstawił ilości przyjmowanych przez ZU w 2023 roku odpadów resztkowych, kuchennych, zielonych, metali i tworzyw sztucznych oraz wielkogabarytowych. Zwrócił uwagę na to, że w tym roku obserwujemy wzrost ilości przyjmowanych odpadów kuchennych (w maju było to najwięcej w ciągu ostatnich 5 lat). Zdaniem prezesa jest to dobra wiadomość, można z niej wywnioskować, że mieszkańcy lepiej segregują odpady i frakcja bio nie trafia do odpadów resztkowych. Z kolei odpadów zielonych w maju 2023 roku trafiło do ZU najmniej w okresie ostatnich 6 lat. Zdaniem Grzegorza Orzeszko jest to związane z warunkami pogodowymi – w maju notowano bardzo mało opadów deszczu. W odbiorze metali i tworzyw sztucznych widać pozytywny trend, ZU odbiera ich coraz więcej, co oznacza, że mieszkańcy odpowiednio je segregują. Rośnie także ilość przyjmowanych odpadów wielkogabarytowych.

Następnie Grzegorz Orzeszko przedstawił dane ZU dot. sprzedaży poszczególnych grup surowców. Podkreślił, że już od sierpnia 2022 roku widoczny jest pozytywny efekt modernizacji sortowni, której potencjał jest coraz lepiej wykorzystywany. Zauważył, że obecnie wkraczamy w okres wakacyjny, który wiąże się z generowaniem przez mieszkańców i

turystów większej ilości tworzyw sztucznych, co będzie się wiązało ze zwiększoną sprzedażą do recyklerów. Prezes poinformował, że w cenach surowców widać zbliżający się kryzys. Po wzroście cen w 2022 roku aktualnie widać tendencję spadkową, która jest nietypowa o tej porze roku. Istnieje obawa o kolejne spadki cen w następnych miesiącach. Zwrócił uwagę na cenę sprzedaży makulatury, która w 2022 roku była bardzo wysoka, a obecnie jej wartość to 1 zł/tonę (spodziewane są nawet wartości ujemne).

Jadwiga Kopecz zapytała, czy pomimo tak niskich cen makulatura jest poddawana recyklingowi.

Grzegorz Orzeszko odpowiedział, że makulatura jest przekazywana recyklerom i nawet jeśli ZU miałby dopłacać do jej odbiorów, to będzie ją nadal przekazywał.

Kamil Ziętara zapytał, jaki jest przychód ZU. Zaproponował, żeby komunikat o przychodach wystosować do mieszkańców. Zdaniem radnego pokazanie gdańszczanom, ile ZU uzyskuje przychodów ze sprzedaży, będzie miało pozytywny wpływ na segregację odpadów w domach.

Piotr Kryszewski, Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska, stwierdził, że taki komunikat byłby bardzo ryzykowny, ponieważ ceny surowców są zmienne. Mieszkańcy Gdańska mogliby negatywnie zareagować na konieczność segregacji np. makulatury, do której odbiorów być może trzeba będzie dopłacać recyklerom.

Jadwiga Kopecz dodała, że ważny jest przede wszystkim aspekt ekologiczny segregacji, a nie tylko ekonomiczny.

Kontynuując prezentację, Grzegorz Orzeszko przedstawił udział wysortowanych surowców w sortowni ZU w okresie od stycznia do maja 2023 roku. Zaznaczył, że dopiero ten rok pokaże, jaki jest potencjał surowcowy odpadów i możliwości ich odzyskiwania w zmodernizowanej sortowni. Obecnie z odpadów resztkowych najwięcej odzyskiwanych jest tworzyw sztucznych, a także dużo makulatury. Prezes zauważył, że trudno odseparować z nich szkło. Kolejnym omówionym przez prelegenta zestawieniem była ilość odzyskanych tworzyw sztucznych w okresie od stycznia do maja 2023 roku. Surowcem, którego najwięcej ZU oddał do recyklingu, była folia mix.

Sławomir Kiszkurno, prezes zarządu Portu Czystej Energii, zapytał, jak wygląda zbytność folii. Grzegorz Orzeszko wyjaśnił, że zależy to od kilku czynników. Jeśli jest to folia transparentna, to nie ma problemu ze zbytem. Folię zmieszaną trudniej sprzedać, ale ZU również ją wysortowuje, ponieważ jego celem jest odzyskiwanie jak największej ilości surowców.

Sławomir Kiszkurno zapytał, ile z oddanych recyklerom surowców faktycznie będzie poddanych recyklingowi.

Prezes ZU wyjaśnił, że jeszcze nie otrzymał informacji zwrotnej od recyklerów. W przypadku makulatury i szkła jest to zwykle ok. 90%. Jeśli chodzi o folię zmieszaną, to ma ona stosunkowo niewielu odbiorców, ponieważ niewielu recyklerów posiada odpowiednie instalacje do mycia folii zabrudzonej. Grzegorz Orzeszko widzi potrzebę inwestycji w takie instalacje.

Grzegorz Orzeszko podkreślił, że kluczowe dla ZU jest ciągle poprawianie wyników i wykorzystywanie potencjału zmodernizowanej sortowni. Szczególne znaczenie ma optymalizacja pracy, ograniczenie zatorów i przestojów awaryjnych. Obecnie widzi poprawę sytuacji ZU, ale zdaje sobie sprawę, że prawdziwym testem będzie okres wakacyjny.

Następnie prezes omówił zdarzenie nieprzewidziane w ZU. 6 czerwca 2023 roku pojawił się pożar w magazynie makulatury. Grzegorz Orzeszko podkreślił, że działania podjęte w tym roku w ZU pozwoliły uchronić się przed czarnym scenariuszem – zwracano uwagę pracowników na zagrożenia pożarowe, regularnie sprawdzano przygotowany przy miejscach składowania sprzęt gaśniczy i zredukowano ilość magazynowanych odpadów palnych przed sezonem letnim. Dzięki szybkiej reakcji pracowników ZU i podjęciu przez nich akcji gaśniczej już 2 minuty po rozpoczęciu pożaru, nie ucierpieli pracownicy ani infrastruktura zakładu. Powołano komisję, która bada przyczyny zdarzenia i ma ustalić rekomendacje. Grzegorz Orzeszko dodał, że 14 czerwca 2023 roku odbyły się w ZU ćwiczenia przeciwpożarowe z Państwową Strażą Pożarną. Zaplanowane są też kolejne, tak aby wszystkie zastępy straży z najbliższego okręgu mogły poznać specyfikę instalacji zakładu.

Sławomir Kizskurno zapytał, jak można zapobiegać powstawaniu pożarów.

Grzegorz Orzeszko poinformował, że bardzo ważne jest odpowiednie segregowanie. Kluczowy jest dokładany monitoring na etapie przyjęcia odpadów, a następnie podczas przetwarzania. Jeśli zapłon zostanie szybko zidentyfikowany, można go opanować. Dlatego ważna jest świadomość i odpowiednie przygotowanie pracowników. Prezes dodał, że zgodnie z pomiarami opadów na terenie ZU, maj był najbardziej suchym miesiącem w okresie ostatnich 5 lat. Poinformował, że w maju i czerwcu pożary w podobnych instytucjach miały miejsce również w innych miejscach w Polsce.

Następnie Grzegorz Orzeszko przedstawił stan realizacji programu REDU. Podkreślił, że konsekwentnie realizowane są założenia techniczne i organizacyjne programu. Zwiększana jest hermetyczność obiektów (remont studni i podłączanie nowych), utrzymywany jest stabilny, wysoki pobór biogazu. Prowadzone są cykliczne działania w zakresie poprawy efektywności technologicznej, rozbudowywane jest laboratorium, które pomoże optymalizować pracę. Ponadto zmniejszane są ryzyka techniczne, przeprowadzanych jest więcej przeglądów i skutecznie udaje się zapobiegać awariom. Zwiększony został również nadzór operacyjny. Duże znaczenie ma również dostosowanie ilości odpadów do mocy przerobowych. Grzegorz Orzeszko poinformował o monitorowaniu przez ZU emisji odorów poprzez badania olfaktometryczne oraz wewnętrzne i zewnętrzne zgłoszenia odorów, w których widać tendencję spadkową. Jako kluczowe zadania na 2023 rok prezes przedstawił utrzymanie wysokiej sprawności instalacji, modernizację systemu odgazowywania oraz rekultywację kwatery 800/1.

Olga Goitowska przeszła do kolejnego punktu obrad – podsumowania i wolnych wniosków. W związku z brakiem wniosków i wyczerpaniem agendy spotkanie zakończono.